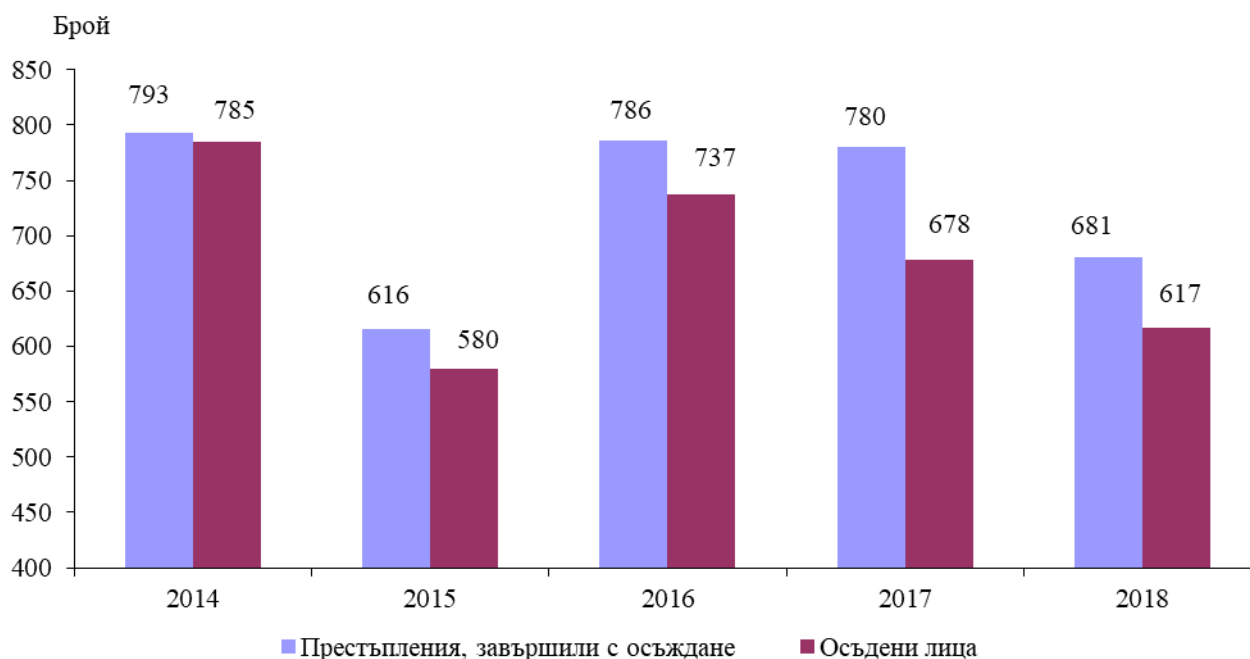

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

През 2018 г. в област Шумен са приключили делата за 863 извършени **престъпления**. Делата за 273 от тях са завършили с ефективни осъдителни присъди, за 408 престъпления - с условно осъждане, за 15 престъпления - с оправдаване, за 7 - с прекратяване, а за 160 - с освобождаване от наказание. В сравнение с 2017 г. броят на делата за извършени престъпления намалява с 15.9%.

С осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата за 681 извършени престъпления, което е с 12.7% по-малко спрямо 2017 г.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица за периода 2014 - 2018 година в област Шумен

През 2018 г. броят на **обвиняемите лица** е 793, с 13.6% по-малко спрямо 2017 година. От тях:

- ефективна осъдителна присъда са получили 246 лица (31.0% от общия брой на обвиняемите);
- условно осъдени са 371 лица, или 46.8% от общия брой на обвиняемите;
- освободени от наказателна отговорност са 162 лица (20.4%);
- оправдани са 8 лица (1.0%);
- на 6 лица (0.8%) делата са прекратени.

Броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** през 2018 г. е 617, което е с 61 лица, или с 9.0% по-малко в сравнение с 2017 година. От тях 549 лица са осъдени за извършването на едно престъпление, 55 - за две престъпления, а 13 - за три и повече престъпления.

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления Общопасни престъпления¹

През 2018 г. в област Шумен най-голям е броят и съответно относителният дял на **общопасните престъпления** - 309 (354 през 2017 г.), или 45.4% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдени са 283 лица (308 през 2017 г.), или 45.9% от всички осъдени лица в областта. Сред общопасните престъпления най-разпространени са:

- престъпленията по транспорта и съобщенията - 266 на брой, с 246 осъдени лица;
- престъпленията свързани с наркотици - 27 на брой, с 22 осъдени лица;
- престъпленията, извършени по общопасен начин или с общопасни средства - 13 на брой, с 12 осъдени лица.

Престъпления против собствеността²

През 2018 г. в област Шумен с осъждане са завършили 131 **престъпления против собствеността**, или 19.2% от общия брой на престъпленията, завършили с осъдителна присъда. Лицата, осъдени за тези престъпления, са 136, или 22.0% от общия брой на осъдените. В сравнение с 2017 г. наказаните престъпления против собствеността намаляват с 8.4%, а осъдените лица с 3.5%. Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са:

- кражбите на имущество - 75 престъпления, с 85 осъдени лица;
- измама - 18 престъпления, с 20 осъдени лица;
- грабеж - 14 престъпления, с 14 осъдени лица;
- унищожаване и повреждане на имущество - 10 престъпления, с 4 осъдени лица.

Престъпления против стопанството³

В област Шумен **престъпленията против стопанството**, завършили с осъждане през 2018 г., са 88 (80 през 2017 г.), или 12.9% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените лица са 85 (82 през 2017 г.) или 13.8% от общия брой. Спрямо 2017 г. е регистрирано увеличение на престъпленията против стопанството с 10.0% и осъдените за този вид престъпления - с 3.7%.

Сред престъпленията против стопанството с най-голям брой са престъпленията в отделни стопански отрасли, където с осъдителна присъда са завършили делата за 74 престъпления, а броят на осъдените лица е 72.

Престъпления против личността⁴

В област Шумен **престъпленията против личността**, завършили с осъждане през 2018 г. са 61 (81 през 2017 г.), или 9.0% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените лица са 39 (61

¹Включват престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

²Престъпленията против собствеността включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

³ В престъпленията против стопанството се включват: общи стопански престъпления, престъпления против кредиторите и в отделни стопански отрасли, против митническия режим и против паричната и кредитната система.

⁴Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

през 2017 г.) или 6.3% от общия брой. Спрямо 2017 г. е регистрирано намаление на престъпленията против личността с 24.7% и осъдените за този вид престъпления - с 36.1%.

Сред престъпленията против личността с най-голям брой са:

- телесна повреда - 27 престъпления, с 20 осъдени лица;
- разврат - 10 престъпления, с 5 осъдени лица;
- принуда - 8 престъпления, с 4 осъдени лица.

Документни престъпления

През 2018 г. в съдилищата в област Шумен с осъждане са завършили делата за 31 извършени **документни престъпления**. За този вид престъпления са осъдени 26 лица. Спрямо 2017 г. е регистрирано намаление на документните престъпления с 8.8% и осъдените за този вид престъпления - с 3.7%.

Други видове престъпления

В област Шумен, сред другите видове престъпления, завършили с осъждане през 2018 година, са:

- **престъпления против брака, семейството и младежта** - 20, с 13 осъдени лица;
- **престъпления против реда и общественото спокойствие** - за 16 престъпления са осъдени 13 лица;
- **престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции** - за 16 престъпления са осъдени 13 лица.

Наказани са и извършителите на престъпления против: правата на гражданите; финансовата, данъчната и осигурителната система.

Осъдени лица по пол и възраст

През 2018 г. в област Шумен броят на осъдените мъже е 555 (90.0%), а на осъдените жени - 62 (10.0%).

С най-висок брой и относителен дял са осъдените лица във възрастовата група 30 - 39 години, (142 лица, 23.0% от общия брой на осъдените) и 40 - 49 години - 140 лица (22.7% от общия брой на осъдените). Следват тези във възрастовата група 18 до 24 години - 114 лица (18.5%). В структурата на осъдените лица, най-малки са броят и делът на лицата на възраст над 60 години - 46 лица (7.5%) и непълнолетните от 14 до 17 години - 25 лица (4.1%).

Осъдени лица по наложени наказания

В област Шумен в структурата на осъдените по наложени наказания най-голям е броят и относителният дял на лишените от свобода. През 2018 г. те са 464 (75.2% от общия брой на осъдените лица). От лишените от свобода най-голям е броят и делът на осъдените на лишаване от свобода до шест месеца - 256 лица (55.2% от всички лишени от свобода) и от шест месеца до една година - 137 лица (29.5%). Наказанието „пробация“ е наложено на 113 лица (18.3% от осъдените лица), а „глоба“ - на 32 лица (5.2%).

Методологични бележки

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди са на базата на годишни данни, получавани от окръжните, районните и военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдение е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища, а от 2012 г. - и на Специализирания наказателен съд. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за дадена отчетна година се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година.

В броя на обвиняемите лица се включват осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са навършилите 14 години, но ненавършили 18 години лица.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно член 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица са получени на основата на информация от изследвания на Националния статистически институт и данни от административен източник - Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Повече информация и данни от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ са достъпни на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“ и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).